

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/31/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5624201045
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5624201045.6

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri otcovi, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš 031 80, IČO: 30 794 536, deti rodičov: matky: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, G. H. A., právne zastúpenej advokátkou JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Garbiarska 2583 a otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. XXX/X, H. A. - I., o návrhu matky na zmenu osobnej starostlivosti o maloleté deti a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

I. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletá C. B., nar. XX.XX.XXXX sa dočasne do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 20P/31/2024, z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky.

II. Otec je do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod spisovou značkou 20P/31/2024, o p r á v n e n ý s t ý k a ť s a s maloletými deťmi každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod., pričom otec si prevezme maloleté deti v predškolskom a školskom zariadení, ktoré maloleté deti navštevujú a v prípade, ak je predškolské alebo školské zariadenie mimo prevádzky, prípadne sa maloleté deti v ňom nenachádzajú, v mieste bydliska matky a po ukončení realizácie styku ich odovzdá matke v mieste jej bydliska.

III. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 70,- eur mesačne a na výživu maloletej C. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 60,- eur mesačne, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky maloletých detí.

IV. Vo zvyšnej časti o určenie výživného sa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Matka podala na súd prvej inštancie dňa 11.03.2024 návrh na zmenu osobnej starostlivosti o maloleté deti, ktorým žiada zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha zverenia maloletých detí rovnako do jej osobnej starostlivosti s určením styku otcovi, eventuálne do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v týždňových intervaloch. Návrh vo veci samej matka odôvodnila tým, že minimálne od augusta 2023 trávi s deťmi značný rozsah času nad rámec rozsahu styku, ktorý bol v rámci úpravy styku z mája 2023 schvaľený súdom, a to či už z dôvodu, že otec jej ich zveril počas letných, jarných a vianočných prázdnin na dlhšiu dobu v rozsahu po cca 10-14 dní a to buď keď nemal ako zabezpečiť starostlivosť o deti napríklad z dôvodu, že deti mali zatvorené zariadenia, ktoré obvykle navštevujú alebo deti boli chore a bolo potrebné sa o ne postarať, v neposlednom rade z dôvodu opakujúcich sa zdravotných problémov na strane otca, kedy bol na hle opakovane pre akútne zdravotný stav hospitalizovaný

v nemocnici, čo v posledných mesiacoch bolo minimálne 3x po 3 až 4 dni. Otec jej nebol ochotný umožniť širší styk s deťmi ako bolo určené v máji 2023, ak o to otcu požiadala v záujme tráviť s deťmi viac času. Deti boli nad rámec rozsahu styku určeného v máji 2023 u nej len vtedy, kedy to potreboval otec, alebo mu to vyhovovalo. Neraz sa stalo, že jej otec na hľadisko zavolať, že má íst po malolete deti a zabezpečiť ich starostlivosť bez ohľadu na to, že bola v tej dobe v práci a nemala možnosť si vybaviť ihneď voľno, pričom tieto skutočnosti ho vôbec nezaujímali s tým, aby sa zariadila ako vie. Takmer vždy si to zariadila, neraz za pomoci manžela, nakoľko vždy možnosť byť navyše s deťmi s radosťou uviťala. Počas doby, kedy sú deťmi u nej, je o deti riadne postarane, plnohodnotne sa im venujú, učia sa s maloletým A., športujú. Deti sú u nej spokojné. Vždy keď otec o to požiadá, umožní mu s nimi hovor alebo videohovor vykonať; same od seba sa však deti u nej otca nedozaduju, ani hovorov s ním. Maloletá C. nemá voľu s otcom telefonovať a od telefonu odchádza; maloletý A. si otca vypocuje, ale nie je komunikatívny, akoby to bolo len z povinnosti či zo strachu. Pravidelne sa v poslednej dobe stáva, že aj po dlhšom pobyte u nej obe deti odchádzajú z jej domácnosti smutne, prípadne celý deň sú plachí a nervózne a prosia, či môžu u nej zostať a dozaduju sa informácií, kedy opäť po ne príde. Akonáhle sa bližšie do Paluďzkej, C. pravidelne začína vzlykať (v poslednej dobe sa k nej už pridáva aj A. a prosi, aby manžel otocil auto); nedažno sa dokonca stalo, že C. sa po vystúpení z auta k otcovi poverala (nasledne už u otca nezverala). Neraz sa dokonca stalo, že sa k otcovi nechceli vrátiť, prípadne plakali pri odovzdaní, niekedy odovzdávanie otcovi ťažšie zvláda C., inokedy A.. Naposledy pri poslednom odovzdaní deti ich otcovi dňa 03.03.2024 maloletý A. odmietal íst k otcovi, bol silne rozrušený, plakal a prosil matku, aby mohli zostať pri nej, s čím ich otec nesúhlasil a trval na tom, aby sa maloletý vrátil k nemu. Bola to pre všetky veľmi vypätá situácia. Matka uviedla, že má bývanie zabezpečené aj pre potreby maloletých detí, kde majú v jej domácnosti detskú izbu. Matka ďalej uviedla, že deti majú svojho otca radi; ona im nechce zamedzovať v kontakte s ním a súhlasí, aby mal s nimi určený širší styk tak, ako on fakticky umožňoval jej. Je ale presvedčená, že prostredie u nej tak po materálnej ako aj psychickej a emocionálnej strane je pre deti vhodnejšie. S manželom majú pokojný a harmonický vzťah, zjajú usporiadané. Obaja majú stále prijmy, dokážu sa o deti postarať bez potreby ich vlcenia do práce ako to robieval otec a venovať im toľko času, koľko si deti v ich veku a ich potrebách vyžadujú. Otec vo vzťahu k maloletým pristupuje nie vždy vhodne a primerane tomu, že sú to malolete deti, relatívne nížkeho veku. Otcov spôsob autoritatívnej a prísnej výchovy nie je podľa názoru matky spôsob výchovy vhodný pre deti, ktore potrebujú cítiť lásku, aj keď rozleju pohár vody, či vysypu jedlo z taniera. Neraz sa stalo, že sa takáto „nehoda“ stala aj u nej doma, na čo deti ostali preľaknute, reagovali so strachom a obavou, čo ich za to čaká, aký trest, hoci u nej trestaní za takéto veci nie sú. Podľa tvrdení detí u otca by už boli škaredo vykričane, ak by nedostali bitku alebo trest stáťia v kúte. Raz sa takýto incident stal, keď s manželom s deťmi telefonovali; vtedy im otec rovnako škaredo nadvával. Okrem nadvávok, na dennej báze sú u otca rôzne fyzické „pohlavy“, a pod., čo deti prenasajú potom aj do vzájomných vzťahov s rovesníkmi, na čo boli opakovane upozornení pedagógmi. Keď matka mala snahu riešiť takéto situácie s otcom, otec sa na mná vulgárne aj pred deťmi osocil so slovami, že je pi... a jeb...ta a podobne, čo je u neho na dennom poriadku. Otec má tendenciu malolete deti zastrasovať, prípadne manipulovať. Uvedené usudzuje z toho, že malolete deti majú uďajne tatom zakažane stisnúť či pobozkať jej manžela a rovnako opacne, aby jej manžel hoc len bezne objal deti s tým, že „ho uda“. Napriek tomu majú deti s jej manželom pekny vzťah. Pokiaľ sám otec nepotrebuje niečo so ňou odkomunikovať, komunikácia s ním je veľmi obtiažná, osocujúca, obmedzujúca sa len na vulgárne vyjadrenia otca voči jej osobe a to aj pred maloletými deťmi (v čase telefonických hovorov alebo videohovor). Aj z dlhodobeho hľadiska považuje za nevyhnutne potrebne zmeniť pomery v intenciách návrhu, keď maloletý A. sa neraz vyjadroval tak, že otec sa s ním „moc“ neucí, že keď cíťta, otec ho „moc“ nepocúva, uľohy si písá sám a pod. Nakoľko maloletý navštevuje len prvý ročník a práve teraz je nevyhnutne potrebne naučiť ho ucíť sa a venovať mu dostatočnú pozornosť pri osvojovaní si školských návykov a ucíť ho k zodpovednému prístupu k plneniu si svojich povinností, teda venovať mu viac času a pozornosti, keď si to jeho pomery vyžadujú, čo je zrejme aj z jeho školských výsledkov - hoci je prvák, jeho známky nie sú same jednotky prípadne sem-tam dvojka ako zvyčajne deti v tomto veku majú, ale často sa vyskytuje aj trojka. Uvedenému otec nevenuje patricnú pozornosť a neraz sa maloletý pred matkou vyjadril, že otec pod hrozbou postavenia ho do kúta ho posielala sa sameho ucíť. Matka má preto za to, že v záujme maloletých detí je zmena osobnej starostlivosti.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spojený s návrhom vo veci samej súd uznesením zo dňa 18.03.2024, sp. zn. 20P/31/2024 v celom rozsahu zamietol. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť

a vykonateľnosť dňa 11.04.2024. Súd v zamietajúcom uznesení uviedol, že vzhľadom na genézu predchádzajúcej úpravy rodičovských práv a povinností, kedy maloleté deti napriek ich útlemu veku boli po rozvode manželstva rodičov v roku 2020 (august) zverené najprv do osobnej starostlivosti matky, následne po 1,5 roku v roku 2022 (marec) boli deti zverené do osobnej starostlivosti otca a následne bolo rozhodované o zvýšení výživného pre maloleté deti a o styku s maloletými deťmi, je potrebné skúmať stabilitu výchovného prostredia oboch rodičov, keď doposiaľ bola situácia v rodine maloletých detí málo stabilná a neprehľadná. Súd nevzhladol dôvodným návrh na vydanie neodkladného opatrenia pred vykonaním riadneho dokazovania aj preto, že napriek úprave styku každý nepárny kalendárny týždeň od piatku do nedele, boli maloleté deti minimálne od augusta 2023 od podania návrhu (11.03.2024) u matky častejšie ako bol určený styk na základe súdneho rozhodnutia, deti boli u nej nepretržite aj dva týždne, pričom posledné tri mesiace boli deti u nej porovnateľný čas ako u otca. Súd v rozhodnutí o neodkladnom opatrení zdôraznil, že bez riadneho zistenia všetkých relevantných skutočností v rámci dokazovania nie je možné situáciu vyriešiť v najlepšom záujme maloletých detí.

3. V rámci konania sa dňa 08.04.2024 uskutočnilo informatívne stretnutie rodičov, na ktorom sa nepodarilo uzatvoriť rodičovskú dohodu. Matka trvala na podanom návrhu. Otec s návrhom nesúhlasil, nesúhlasil ani s možnosťou dohody na skúšku, čo do realizovania prípadnej striedavej starostlivosti, ktorú v úvode stretnutia navrhla matka otcovi. Matka prezentovala záujem podieľať sa na starostlivosti a výchove maloletých detí rovnocenne s otcom. Napriek uvedenému, otec bez akejkoľvek reflexie na najlepší záujem maloletých detí trval na tom, že s návrhom nesúhlasí a vyjadril sa, že nebude deti matke dávať už ani nad rámec dohody, resp. súdnej úpravy styku. Odmietol akúkoľvek dohodu, pretože vychádza z iba 3 týždne starej skúsenosti, kedy navrhol matke podieľať sa na výdavkoch na okuliare pre C. a tá to odmietla, preto jej slová nekorešponujú so skutkami. Rovnaká situácia nastala v prípade maloletého A. pri podieľaní sa na výdavkoch do školy. Podľa otca dohoda nie je v prospech maloletých.

4. Následne sa vo veci uskutočnili dve pojednávania. Dňa 06.05.2024 a dňa 20.05.2024, na ktorom boli vypočuté aj maloleté deti. Na pojednávaniach matka na podanom návrhu trvala. Od informatívneho stretnutia rodičov jej otec nemumožňuje vôbec sa s deťmi nad rámec určeného styku, hoci dovtedy to umožňoval. Matka uviedla, že otec dostatočne nerieši problémy maloletého A. v škole, zľahčuje jeho problémy s učením a správaním v škole, celú vinu prikladá jej, pritom ona je s deťmi veľmi obmedzený čas a maloletý A. má zlé známky a zhoršené správanie nie po víkendoch s ňou. Tvrdenia otca sú účelové. Ona nemá možnosť pozitívne ovplyvniť správanie a prospech maloletého A.. Maloletý A. jej povedal, že sa učí doma sám, keď číta, čo majú čítať do školy, ani ho veľmi nepočúva. Keď mu to ide ťažšie, postaví ho do kúta, kričí. Deti jej povedali, že ich otec bije remeňom, bije aj šteniatko, ktoré A. dostal na narodeniny. Dostanú od otca aj po hlavu. Keď to riešila s otcom, vyjadril sa, že ich musí vychovávať, kým sú malí, aby mu potom neskákali po hlavu. Otec sa s A. učí častokrát večer, kedy už A. nedokáže pracovať, robiť úlohy. Keď s deťmi telefonuje na videohovor, otec ukončil hovor, že sa musia ešte učiť a to už bolo 19.00 hod. A. bolo z toho do plaču. A. má ťažkosti s učením a učenie večer je pre neho absolútne nevhodné. Matka uviedla, že vždy v nedeľu, keď majú ísť od nej ku otcovi, sú nesvoje, sú rozľútené, pýtajú sa, kedy znova ku nej prídu. C. jej hovorí, že by chcela viac nocí spať pri nej, rozplače sa. A. tiež plakal, že nechce ísť a C. aj zvracala. Keď si deti preberá v piatok, A. je veľmi nepokojný, stalo sa, že aj rozhadzoval nábytok, ona sa ho snaží ukloniť, rozpráva sa s ním, alebo si ho len zberie do náručia. Následne sa ukludní a potom v sobotu a v nedeľu je to už iný chlapec.

5. Otec sa na pojednávaniach vyjadril, že zhoršený prospech má A. vždy po návrate od matky. Učiteľka môže povedať, čo chce, ale je to tak, ako on tvrdí. U neho deti jedia za stolom a nerobia zle. U neho sa nepozera televízor, preto nemajú odkiaľ vidieť u neho také správanie, aké A. prezentuje v škole. Možno ho v škole hecujú aj kamaráti. A. má starších spolužiakov, s nimi je porovnávaný, že učenie mu ide horšie. On ale vníma, že zhoršený prospech je, ako deti začali chodiť ku matke od augusta 2023. Deti od matky vždy prídu choré, on sa potom musí o ne starať. Nemôže mať preto ani normálnu prácu, je nezamestnaný, ale vždy si nejakú príležitostnú prácu nájde. Dostáva za to peniaze na ruku. Z predchádzajúceho zamestnania dostal výpoveď, lebo bol stále s chorými deťmi doma. Keď matka tvrdí, že deti grcajú, keď majú ísť k nemu, tak on to aj videl, deti vystúpili za auta a grcali do trávy, ale to nemajú z neho. Je to preto, že 25 minút meškajú a potom sa ponáhľajú ako blázni. Deti chcú byť pri matke, lebo matka má benevolentný prístup, všetko im dovolí, nemusia nič robiť, ani úlohy. Nie je pravda, že by sa s A. učil večer. Matka nemôže byť prínosom pre deti. Ona nevie po anglicky, ani poriadne po slovensky. S A. sem-tam číta, ale nevenuje sa im celkovo. Otec nepoprel, že deti sa ku matke tešia, ale zároveň uviedol, že oni ešte nevedia vyhodnotiť riziko, ktoré im pri matke hrozí. Matka vozí deti v aute

nepripútané. Otec uviedol, že má zdravotné problémy, že zvracia zo stresu. Stres mu spôsobuje matka detí. Ak sa aj deti vyjadrili, že by chceli byť pri matke, tak to považuje za lož. Pre deti nebude prínosom, keď budú pri matke, lebo budú musieť skôr vstávať do školy a do škôlky.

6. Matka podala dňa 20.05.2024 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd do právoplatného skončenia konania vo veci samej zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, otcovi určil styk s maloletými deťmi v rozsahu každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a povinnosť prispievať na výživu maloletých detí po 100,- eur mesačne na každé dieťa. Matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že rešpektujúc na zor su ťdu nepodala odvolanie voči zamietnutiu jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala deti zveriť dočasne do jej starostlivosti. Avšak po tom, čo sa dňa 08.04.2024 uskutočnilo na súde vo veci informatívne stretnutie rodičov, na ktorom otec matke hrozil obmedzením jej styku s maloletými deťmi vyľučne na rozsah styku určený rozsudkom, došlo k podstatnej zmene okolností, s ktorými súd spájal aj neexistenciu potreby neodkladného autoritatívneho zásahu do situácie účastníkov. Po informatívnom stretnutí došlo k faktickému naplneniu hrozieb zo strany otca a otec deti k matke nad rámec určeneho rozsahu styku viac nedal a to napriek tomu, že sám na stretnutí a rovnako aj na pojednávaní dňa 06.05.2024 uviedol, že deti sa k matke tešia, deti matke volajú, v čase keď sú u neho a deti k matke chcú ísť. Uvedené postoje detí zodpovedajú aj ich vyjadreniam pred zástupcom kolízného opatrovníka. Takyto stav, keď deti boli fakticky zvyknuté na podstatne väčší rozsah starostlivosti zo strany matky ako aktuálne prebieha a otec im preukázateľne zamedzuje v kontakte s matkou proti ich vôli a to bez existencie objektívneho dôvodu, je v hrubom rozpore s najlepším záujmom maloletých detí. Tým, že otec deti matke zveroval deti do starostlivosti v značnom rozsahu po auguste 2023, čo otec potvrdil aj na pojednávaní dňa 06.05.2024, preukázal, že matka je schopná sa o deti riadne postarať, deti sú na jej starostlivosť zvyknuté a s matkou majú vytvorené silné puto. V spojitosti s návrhom detí vyjadreným pred zástupcom kolízného opatrovníka (správa zo dňa 14.03.2024) kedy sa obe deti vyjadrili, že viac času by chceli byť u mamy (pozn. deti boli vypocútené ešte za stavu, kedy fakticky trávili s matkou porovnateľný čas ako s otcom, čo sa viac ako mesiac už pre zmenené postoje otca nerealizuje), čo zodpovedá aj vyjadreniam otca o tom, že deti chcú byť s matkou, volajú jej ony, je dôvodom na to, aby súd zasiahol do aktuálnej situácie a neodkladne dočasne upravil pomery medzi účastníkmi konania v záujme zabezpečenia deťom dostatočného priestoru na starostlivosť ich matky, na ktorú sú zvyknuté, po ktorej túžia a na ktorú majú deti právo. Nakoľko otec aktuálne voči matke zaujal doslova útočný postoj, kedy jej nevie prijsť už ani na meno a vulgárne s ňou komunikuje, s tým, že v poslednej komunikácii jej dokonca uviedol, že viac s ňou riešiť ani záležitosť maloletých detí nebude, nehovoriac o tom, že napaätie medzi rodičmi sa stupňuje najmä z dôvodu postoja otca, nie je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Otec nemá záujem produktívne riešiť s matkou záležitosti detí tak, ako to je evidentné aj z komunikácie zo dňa 19.04.2024, ale stále má k matke útočný a osočujúci postoj. Otec na pojednávaní dňa 06.05.2024 nepoprel, že by obmedzil kontakt detí s matkou po informatívnom stretnutí. Dôvod mal spočívať v údajnom zhoršení správania a prospechu maloletého Martina v škole. Otec v tejto súvislosti uviedol, že k zhoršeniu prospechu maloletého a správania v škole malo dôjsť po auguste 2023, od kedy sa stretáva častejšie s matkou. Uvedené otec tvrdil bez akejkoľvek reflexie na to, že v auguste 2023 ešte maloletý nebol ani len školou povinný. O zjavnej nepravdivosti a účelovosti tohto tvrdenia otca svedčí aj ten fakt, že to bol práve otec, ktorý od augusta 2023 sám zveroval maloleté deti matke v podstatne väčšom rozsahu ako bol súdom určený styk rozsudkom. A teda, keby sa uvedené (otcom tvrdené) negatívny vplyv matky na maloletého reálne dialo, potom by v správaní otca bola logicky tendencia akémukoľvek negatívneho kontaktu s matkou zamedziť a nie ho rozširovať až do intenzity rovnocennej starostlivosti o deti, ako sa to fakticky dialo. Napriek vyššie uvedeným skutocnostiam faktického značného rozsahu starostlivosti matky o deti od augusta 2023 do podania návrhu a informatívneho stretnutia rodičov, aktuálne zmenené postoje otca v snahe zužiť až obmedziť rozsah kontaktu matky s deťmi, dosiahli zo strany otca zjavne až úroveň manipulácie detí proti matke. Hoci ešte na pojednávaní dňa 06.05.2024 otec uviedol, že by klamal, ak by tvrdil, že deti k matke nechcú ísť alebo že sa netešia, už dňa 10.05.2024, t. j. v deň, keď podľa aktuálne platnej úpravy styku v znení rozsudku mal otec deti matke odovzdať, jej v ranných hodinách zaslal správu s fotografiou maloletej C. nad WC misou, ktorá podľa tvrdení otca odmieta ísť k matke až tak, že podľa slov otca zvracia. Uvedené sa má údajne podľa tvrdení otca diať napriek tomu, že nikdy predtým sa to nedialo a deti k matke sa podľa vyjadrení otca ešte dňa 06.05.2024 na matku tešili. Takyto spôsobom správania otca je vážne ohrozený zdravý a harmonický vývin maloletých detí, ich duševná pohoda a pokojné vnútorné preží

vanie. Ich odlučenie od matky, na ktorej starostlivosť, si zvykli je pre malolete deti traumatizujúce. Snahy ich otca o manipuláciu proti matke, snahy o odlučenie od nej, vykresľovanie matky v očiach detí ako tej, čo je iná, čo možno za všetko zlé, vštepovanie nesprávnych vzorcov správania a hodnot, možno v psychike detí spošobiť nenapraviteľné škody do budúcnosti s možným negatívnym dopadom na ich ďalší rodinný život. Oba rodičia v konaní potvrdili, že deti zvracajú. Uvedené sa podľa vyjadrení oboch rodičov deje opakovane, pričom podľa priebehu týchto stavov, keď spravidla ide o jednoduché problémy, sa nejavi, že by išlo o vírusové či ine zdravotné problémy/choroby, ale skôr o reakcie na aktuálne negatívne prezívanie maloletých detí. Skutočnosť, že deti takto možno reagujú na stres, možno byť zdedenou po otcovi, ktorý v konaní svoje prezívanie stresu opísal ako stav akútneho zvracania, pre ktoré bol už opakovane hospitalizovaný (od augusta 2023 do informatívneho stretnutia rodičov to bolo minimálne trikrát), hoci to otec popiera (bez realizovania objektívneho vyšetrenia u maloletých detí). Otec tvrdí, že deti zvracajú vyľučne z dôvodu nevhodnej jazdy manžela matky. Uvedené tvrdil napriek tomu, tak ako dňa 10.05.2024, rovnako sa stalo aj v minulosti, otec posielal matke sms, že deti zvracajú aj u neho doma, opäť išlo o väčšine prípadov o jednoduché nevoľnosti. Na druhej strane matka tvrdila, že deti sú počas celého dňa, kedy majú byť odovzdané otcovi, nervózne, plačlivo, ľútosťivo (maloleť C. dokonca má po ceste k otcovi až vzlykať), dozadujuce sa matky, aby s ňou mohli ostať pri p. zabezpečení, kedy znovu pre ne príde (maloleť A. dokonca po 2 týždňoch strávených u matky až s prezívaním hnevu a vytkaním matke cez slzy uviedol cit. „nie, ty nepriješ“), neraz od plaču až zvracajú v čase odovzdania otcovi, majú teploty. Tieto (zrejme ide o symptomatické prejavy) však trvajú len v deň odovzdania; následne už nie (podľa informácií poskytnutých matke zo strany otca). Matka ďalej v konaní tvrdí, že deti majú strach zo spoločov výchovy a prejavov otca, deti uvažujú aj opakovane bitky remenom a ine formy trestania ich aj sťenatá, ktoré majú (ktore otec popiera), matka tiež tvrdí, že otec sa pred deťmi antagonisticky a vulgárne vyjadruje na adresu ich matky a jej manžela (o čom sa jej zdoverili malolete deti a tieto matke adresoval neraz aj počas osobného/telefonického kontaktu v prítomnosti detí), pričom vyjadrenia obdobných osôcujúcich a urážlivých tendencií učínil otec na adresu matky a jej manžela aj pred súdom opakovane už niekoľko. Tieto tendencie mal aj pred učiteľkou základnej školy, ako vyplýva z predloženej správy edupage zo dňa 29.04.2024. Uvedené postoje otca malolete deti s nevoľnou vnímajú, čo ich zjavne traumatizuje. Take muto správanie otca, ktorý je vzorom pre deti, matka pripisuje aj správanie podobných tendencií vyskytujúce sa na strane maloleteho A. v škole, ktoré možno a podľa všetkého aj je, inspirované spoločmi správania, ktoré maloleť vníma u jeho otca. Deti sú v osobnej starostlivosti otca (posledný mesiac s minimálnym rozsahom styku s matkou) a najmä u maloleteho A. pretrvávajú problémy v správaní a nedostatčným zvládnutím školských povinností, za ktoré v prevážnej miere zodpovedá ich otec, ktorý ako rodič, do ktorejho osobnej starostlivosti sú deti zverené, má zodpovednosť za tieto skutočnosti (tak za riešenie problémov v správaní, ako aj za nedostatčné zvládnutie učiva a i. školských povinností). Matka má aktuálne minimálny vplyv na tieto skutočnosti, keďže nemá priestor na ich zvrátenie. O skutočnosti, že otec nevhodne zabezpečoval starostlivosť o deti v čase choroby svedčí nepriamo aj jeho vyjadrenie na pojednávaní dňa 06.05.2024 keď uviedol, že sa zamestnávatelom na hoteli, kde pracoval nepáčilo, že tak nosil malolete deti, čo mali odvodniť tým, že možno (chore deti) nakazit iných. Otec zároveň predmetne pojednávanie popisoval jeho ťažké prezívanie v súvislosti s potrebou zabezpečiť starostlivosť o deti, ako aj ich potrieb, uviedol doslova cit. „sú to šupy na psychiku“. Vo všeobecnosti, starostlivosť o deti nie je ľahkou úlohou, neraz je tak náročnou a únavnou, inokedy stresujúcou. Nieto ešte človek, ktorejho nezvládanie stresu, tak ako to je v prípade otca maloletých detí, opakovane nuťi stresové stavy riešiť až hospitalizáciou v nemocnici. Otec neuvažuje pravdu, rozhodne skutočnosti uvažuje súdu nepravdivo a zvažujúco, čo už čo sa týka maloletých detí alebo iných podstatných skutočností majúci zásadný význam na posúdenie merita veci. Ani napriek avizovanému zámeru súdu v konaní vo veci samej riešiť otázku stability prostredia u oboch rodičov, na rozdiel od matky, otec doposiaľ nemá stabilnú prácu, ani stabilný a pravidelný príjem, argumentujúc pritom viacerými dôvodmi, a to najmä že musí zabezpečovať starostlivosť o malolete deti, alebo že si nájde staťlu prácu, keď mu to matka umožní a nebude mu vracat chore deti, že každý deň rieši ponuky a hľadá si zamestnanie, no na druhej strane tvrdí, že nemá dôvod byť zamestnaný a že bude znovu podnikat, keď mu bude umožnene skrz deti – uvedené tvrdí napriek tomu, že podľa aktuálneho výpisu na portály živnostenského registra má ako prekazku v podnikaní uvedenú inú skutočnosť, a to „zakaz súdnym rozhodnutím“. Na jednej strane otec tvrdí, že nemá problém s financiami a zabezpečiť deťom ich potreby, no na druhej strane je opakovane v omeskaní s pláťm ich základných plnení (C. sľoľka – sľolne a stravne). Na jednej strane otec tvrdí, že by mal mať preplatok, následne, že bol s vedúcou jeda

lne nejako dohodnutý, no v zápaťi uvaďza, z' e bola to ota'zka 3 hodi'n aby si doplatil dlz'obu. Pre otca prvorady'm vy'davkov nie je na'jomne' za byt', v ktorom s malolety'mi det'mi z'ije. Ako uviedol na pojedn'vani' 06.05.2024, ma'va na na'jomnom opakovane nedoplatky aj niekoľko mesiacov; tieto uhraďza az' ked' mu volaju'. Usudzuju'c z vyjadreni' otca na ota'zku za stupkyne kurately o tom, kol'ko ma' dlh na na'jom, nie je moz'ne' ani v tomto smere usta'lit', ci ma' k dnes'ne' mu dn'u uhradene' na'jomne' alebo nie, ked'z' e najsko'r tvrdil, z' e to asi 2 mesiace spa't' doplatil, na' sledne sa vs'ak zmienil o tom, z' e je tam es'te rozdiel 200 eur. Prioritou otca ale podl'a jeho vyjadreni' nie je zabezpec'it' det'om „strechu nad hlavou“ v podobe zaplatenia na'jomne'ho za byt', c'o je vo vs'eobecnosti prvoradou podmienkou stabilne'ho prostredia. Pokial' otec v konani' poukazoval na potrebu zabezpec'it' sebe a malolete'mu korcu'le a ty'm ospravedln'oval neuhradeny' na'jom, potom uva'dzame, z' e malolety' mal korcu'lovanie v s'kole len 3 piatky a bola moz'nost' zapoz'ic'at' za pa'r eur korcu'le, pric'om pri tomnost' rodic'ov sa vyz'adovala iba na pomoc det'om pri obliekani' a obu'vani' korcu'li. Ostatna' pri tomnost' rodic'a na korcu'lovan'i dokonca podl'a usmernenia uc'itel'ky nebola ani z'iadu'ca. Zma'tok, neistota, neustala zmena vyjadreni' a postojov otca, zverovanie deti' do dlhodobejs'ej starostlivosti matky, na ktoru' si zvykli a na' sledne na'hle obmedzovanie ich kontaktu s nou sleduju'c vlastne' za'ujmy a neres'pektuju'c vo'li'u deti' tra'vit' viac casu s matkou, vytva'raju' neistotou a chaos nie len v prez'ivani' malolety'ch deti', ale aj u matky, ktora' nikdy nevie, kedy otec nebude opa't' schopny' starostlivost' o deti' zabezpec'it'. Potreby a poz'iadavky otca, aby tu'to na'hle zabezpec'ila matka, ked' on nemo'z' e alebo potrebuje, vytva'raju' proble'my zabezpec'enia na'hrady za matku v pra'ci a ota'zku kto a ako zabezpec'i' opateru o deti. Uvedene' by sa nemuselo diat', keby matka o tom vedela dopredu a tak by si vedela tu'to skutoc'nost' v pra'ci vopred nahla'sit'. Je nepochybne v za'ujme zdrave'ho a harmonicke'ho vy'vinu oboch malolety'ch deti', aby boli bezodkladne odovz dane do starostlivosti toho rodic'a, ktory' doka'z' e leps'ie naplnit' potreby malolety'ch deti', skutoc'ne res'pektuje rolu a potrebu druhe'ho rodic'a v z'ivote deti', doka'z' e primerane reagovat' na potreby malolety'ch deti', tieto poznat' a napl'n'at sleduju'c tak blahobyt malolety'ch deti' a to nie len po materia'nej, ale tiez' po emoc'nej stra'nke. V neposlednom rade vytva'rat' harmonicke' rodinne' prostredie, ktore' aktua'ln e schopna' poskytnu't det'om matka, ktora' z'ije v harmonickom a usporiadanom manz'elskom zva'zku s riadne vyries'enuou ota'zkou stabilne'ho pri'jmu. Nakol'ko sa u malolety'ch deti' objavuju' nez'iadu'ce formy sprava'nia a prez'ivania, ako aj vzhl'adom na rapi'dnu zmenu postoja otca vo vz'tahu k starostlivosti matky o malolete' deti, evidentne' snahy otca o manipula'ciu deti' proti matke, javi' sa byt' v konani' opodstatnene' aj pri'padne' znalecke' dokazovanie, ktore' znac'ne predl'zi dl'z'ku konania vo veci samej. Vzhl'adom na zmeny postojov otca a jeho aktua'ln e sprava'nie a hrozby matke uc'inene' na informativnom stretnuti' rodic'ov, je jeho sprava'nie nevyspytatel'ne' a nepredvi'datel'ne', c'o je hrozbou najma' pre samotne' malolete' deti, ked' otec absolutne nereflektuje na ich prosby a skutoc'nu' vo'li'u tak, ako ju prezentovali pred za'stupcom kurately v marci 2024. Nakol'ko aktua'lna situa'cia je vzhl'adom na postoje a sprava'nie otca neu'nosna', tak pre malolete' deti (ktory'm otec bra'ni v kontakte a starostlivosti matky, na ktoru' boli od augusta 2023 zvyknute' v znac'nom rozsahu) ako aj pre matku, je dana' potreba neodkladne'ho za'sahu su'du v podobe autoritati'vnej doc'asnej u'pravy pomerov u'c'astni'kov. Nakol'ko otec v konani' nebol schopny' ani uvies't, nie to es'te preuka'zat' svoj skutoc'ny' pri'jem, je potrebne' za dany'ch okolnosti' aplikovat' ustanovenia § 63 ods. 1 Za'kona o rodine. Vycha'dzaju'c tak zo za'konne'ho predpokladu, pri aktua'ln e vy's'ke z'ivotne'ho minima 268,88 eur mesac'ne, mesac'ny' pri'jem otca pre u'c'ely konania by mal dosahovat' sumu 5.377,60 eur. Vycha'dzaju'c na druhej strane z tvrdeni' otca, ktore' uviedol otec na pojedn'vani' dn'a 06.05.2024, za 9 dni' pra'ce po doobediach je schopny' zarobit' aj 1.770,- eur. Na viac za u'c'elom dosahovania pri'jmu otec absolvuje es'te zahranic'ne' cesty za u'c'elom prepravy na'kladu a ine' mens'ie opravarske pra'ce. Preto za'konny' predpoklad by mal zodpovedat' financ'ny'm moz'nostiam otca. Naviac, otec by podl'a vlastny'ch tvrdeni' o tom, z' e ovlada 5 jazykov, bol potencia'ln e schopny' dosahovat' aj vys's'i' pri'jem ako z vy'konu stavebnej c'innosti, ktoru' popisoval na pojedn'vani'. Preto by mal byt' schopny' aj platit' primerane' vy'z'ivne' na malolete' deti, ktore' je dane' odo'vodneny'mi potrebami malolety'ch deti', determinovane' z'ivotnou u'rovn'ou rodic'ov, pric'om urc'uju'cim faktorom je vy's'ka dosahovane' pri'jmu povinne'ho rodic'a. C'o sa ty'ka odo'vodneny'ch vy'davkov malolety'ch deti', tieto su' primerane' ich veku a potrebam. Malolety' A. navs'tevuje 1. roc'ni'k Za'kladnej s'koly na ul. K. B. D. H. A., s ci'm su' spojene' vy'davky na bez'ne' s'kolske' pomo'cky, roc'ny' poplatok do ZRPS', poplatok na stravu pozostavaju'ci z prvotnej sumy 50 eur a mesac'ne'ho doplatku vo vy's'ke cca 10 - 12 eur, poplatok za s'kolsku' družinu vo vy's'ke 15 eur mesac'ne. Malolety' A. je zdravý a vo svojom vol'nom c'ase nenavs'tevuje z'iadne mimos'kolske' aktivity, s ktory'mi by vznikali zvy's'ene' vy'davky. Malolety' C. navs'tevuje Matersku' s'kolu D. D. H. A. - I., s ci'm su' spojene' mesac'ne' vy'davky s'kolne'ho vo vy's'ke 25 eur, poplatok na stravu vo vy's'ke 48 eur mesac'ne. Malolety' C. rovnako nema' zvy's'ene' vy

‘davky spojené s mimoskolskými aktivitami, ani so zdravotným stavom. Už opakované sa stalo, že matka bola upozornená pedagógmi v škole, že maloletá nemá zaplatenie školné a že pokiaľ nedôjde k jeho uhrade, že maloletú do školy ďalší mesiac nezoberú. Raz sa dokonca stalo, že na uvedené upozornila otca; nakoľko uhradu nevykonal, uhradila školné ona, naposledy za mesiac apríla. S manželom byvajú vo veľkom 2 - izbovom byte v F., s čím sú spojené výdavky 120,- eur na jomne, 35,- eur poplatok za elektrinu, 72,- eur poplatok za plyn. Internet s TV a paušály na tri telefóny všetko v jednom balíku v hodnote 136,- eur mesačne, nakoľko uhrádza mobilný telefón aj plnoletému synovi K., ktorý žije z praktických dôvodov (dochádzka do školy a na prax) u jej matky v Liptovskom Mikuláši. So synom má blízky vzťah a rovnako jej manžel. Tam niekedy prespávajú aj maloleté deti A. a C., nakoľko sa vždy tešia aj na starú mamu a aj na staršieho brata. Matka uviedla, že pracuje ako opatrovatelka v centre sociálnych služieb C. D. H. L., kde dosahuje priemerný čistý príjem vo výške cca 800,- eur mesačne. V práci sa predbežne dohodla s nadriadenou na možnej zmene pracovnej doby výlučne len na čas, kedy sú deti v zariadeniach tak, aby sa im mohla plne venovať. Príjem manžela sa pohybuje okolo 900 až 1.000 eur mesačne v čistom, pričom poberá navyše aj čiastkový invalidný dôchodok pre problémy s chrbticou.

7. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

8. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

12. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúčenia a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

15. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

16. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,

- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi, ak ide o stav, ktorý neznesie odklad. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti nevyhnutnosť potreby nariadiť neodkladné opatrenie je potrebné posudzovať vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný. Vzhľadom na jeho účel a podstatu je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa. Osvedčovanie znamená, že súd z obsahu návrhu a predložených listinných dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. V prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného zaťažného dôvodu, je namieste rozhodnúť neodkladným opatrením pred rozhodnutím vo veci samej.

18. Doposiaľ boli k maloletému A. a maloletej C. upravené rodičovské práva a povinnosti rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 03.08.2020, sp. zn. 9P/147/2019, ktorým boli maloleté deti na čas do rozvodu manželstva rodičov zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platením výživného a styk s maloletými deťmi upravený nebol a rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 27.08.2020, sp. zn. 1P/216/2019, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom boli upravené totožne ako pri úprave na čas do rozvodu manželstva, t. j. maloleté deti boli zverené od osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný platením výživného a styk s maloletými deťmi upravený nebol. Následne rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 11.03.2022, sp. zn. 1P/117/2021, došlo k zmene osobnej starostlivosti o maloleté deti tak, že maloleté deti boli na základe uvedeného rozsudku zverené do osobnej starostlivosti otca, matka bola zaviazaná platením minimálneho výživného, pričom styk maloletých detí s matkou upravený nebol. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 25.10.2022, sp. zn. 1P/115/2022 bolo upravené výživné na maloleté deti tak, že matka sa zaviazala uhrádzať na výživu maloletého A. výživné vo výške 80,- eur mesačne a na maloletú C. vo výške 50,- eur mesačne. Napokon rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 31.05.2023, sp. zn. 20P/95/2022 bol upravený styk matky s maloletými deťmi tak, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletými deťmi každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 15.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a počas vianočných sviatkov každý párný kalendárny rok od 23.12. od 17:00 hod. do 26.12. do 17:00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 30.12. od 17:00 hod. do 02.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 17:00 hod.

19. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých detí. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý, ako to predpokladá čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie. Preto súd pri rozhodovaní prihliadal na záujem maloletých detí, najmä na ich zdravie, citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Pri posudzovaní záujmov maloletých detí tiež zohľadňoval úroveň starostlivosti o deti, stabilitu prostredia, v ktorom sa deti zdržiavajú, ochranu duševného, telesného a citového vývinu detí, ohrozenie vývinu detí a pod. Na základe preskúmania relevantných skutočností, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súdom považoval za osvedčené, že ochrana záujmov maloletých detí si vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej.

20. Predmetom konania vo veci samej je zmena osobnej starostlivosti o maloleté deti. Vo veci súd vykonal informatívne stretnutie rodičov dňa 08.04.2024 a dve pojednávania, dňa 06.05.2024 a dňa 20.05.2024. Preto podkladom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení je nielen samotný návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ale keďže ide o návrh podaný v priebehu konania, aj výsledky doterajšieho dokazovania. Zo skutočností zistených, osvedčených ako aj preukázaných do vydania neodkladného opatrenia vyplýva, že správanie a spôsob výchovy otca môže negatívne vplývať na vývoj maloletých detí, preto súd pristúpil k nariadeniu neodkladného opatrenia a dočasnému zvereniu maloletých detí do osobnej starostlivosti matky napriek tomu, že pre rozhodnutie vo veci samej ešte bude vykonávať dokazovanie (znaleckým skúmaním). Z vyjadrení otca na pojednávaniach vyplýva, že nemá s deťmi výchovné problémy, deti ho rešpektujú, správajú sa slušne, na druhej strane však nepoprel tvrdenia matky, že reaguje zvýšeným hlasom, krikom smerom k deťom a používa v rámci výchovy aj fyzické tresty (pohlavky, bitka remeňom), najmä vo vzťahu k maloletému A.. Vyjadrenia otca preto nekorelujú. Pokiaľ ho deti rešpektujú ako tvrdí, nie je dôvod, aby používal takéto výchovné „tresty“. Keď ho matka konfrontovala, že takýto štýl výchovy nie je vhodný, otec jej uviedol, že musí zaviesť pravidlá, aby mu deti v staršom veku neskákali po hlave. Vo všeobecnosti možno uviesť, že výchovné postupy rodičov môžu byť rôzne, avšak vždy musia rešpektovať osobnosť dieťaťa, jeho potreby, byť adekvátne jeho veku a stavu, tak fyzickému ako aj psychickému. Z pohľadu súdu nie je na mieste, pokiaľ otec „trestá“ maloletého A., keď nerobí dôsledne domáce úlohy, nečíta dobre text v rámci čítania, či adekvátne neplní zadania z iných predmetov. Zo strany školy boli smerom k otcovi v priebehu školského roka 2023/2024 avizované problémy s učením, otec má vedomosť, že A. je nesústredený, nedokáže pracovať v tempe s ostatnými spolužiakmi a v domácej príprave vyžaduje na plnenie úloh z jeho strany viac času a pomoci. Je evidentné, že maloletý A. má problémy s učením a sústredením bez toho, aby to sám vedel ovplyvniť. Tento problém je potrebné akútne riešiť. Napriek tomu v prípade nezvládania domácej prípravy postaví maloletého do kúta, dá mu po hlave, alebo keď sa maloletý venuje domácim úlohám, otec sa venuje iným činnostiam v domácnosti. Domáca príprava na vyučovanie v prípade maloletého A. však vyžaduje plnú prítomnosť rodiča vzhľadom na stupňujúce sa problémy s učením. Tiež nie je vhodné venovať sa učeniu v čase, keď už je dieťa unavené a nie je schopné mať adekvátnu pozornosť na učenie. Hoci otec poprel, že by sa s maloletým učil večer, uviedol, že domáce úlohy robia vždy, keď prídu zo školy, stala sa situácia, že otec ukončil video hovor s matkou a deťmi dôvodiac, že sa idú ešte učiť, pričom bola neskorá hodina večer. Podľa reakcie maloletého, ktorú matka videla, sa z tejto situácie dostával do stresu a bolo mu do plaču. Rovnako zo správy základnej školy, ktorú maloletý A. navštevuje, vyplýva, že učenie A. nejde a učí sa s ním do večera. Agresívne a nevhodné reakcie v prípade „neposlušnosti“ má otec aj vo vzťahu k psovi, ktorý žije s ním a deťmi v jednej domácnosti. Pred matkou maloletý A. vyslovil, že by si prial, aby psík viac poslúchal, aby ho už oco nebil. Súd považuje tiež za nevhodné, aby pes prebýval v domácnosti vo vani, kde sa každý deň kúpu maloleté deti. Pokiaľ má pes zdravotné ťažkosti, je v kompetencii otca, aby mu zabezpečil adekvátnu veterinárnu starostlivosť a vytvoril vhodné podmienky pre uzdravenie a nie aby z dôvodu sťaženej pohybu po byte ho umiestnil do vane.

21. Za významné z hľadiska bezodkladnej potreby upraviť pomery neodkladným opatrením považuje súd skutočnosť, že pokiaľ sú smerom k otcovi zo strany školy avizované problémy s učením a správaním, otec tieto bagatelizuje, neprikladá im zásadný význam a vysvetľuje ich spôsobom, že maloletý A. nastúpil do školy skoro, má oveľa starších spolužiakov a vo výkonoch je porovnávaný s nimi a že všetko je vina matky. Takto sa otec vyjadruje v správach učiteľkám a rovnaký postoj prezentoval aj na pojednávaniach. Maloletý A. má však problémy v škole dlhodobo a nielen po víkendoch s matkou, s ktorou deti trávia čas dva víkendy v mesiaci v rozsahu od piatku do nedele. Nie je objektívne možné pripísať problémy maloletého A. matke. Zo správy Základnej školy s materskou školou, K. M. XXX/XX, H. A. zo dňa 15.05.2024, ktorú zaslala triedna učiteľka maloletého A., vyplynulo, že A. je na vyučovaní nesústredený, neposedný, inokedy si pospevuje, vydáva zvuky. Pri otázke prečo to robí, odpovedá „ja nie“, alebo „neviem“. Čítanie mu ide veľmi pomaly, pri prepisoch je veľmi nepozorný, robí chyby, nedokáže sám napísať diktát. Nestíha pracovať, hrá sa s ceruzkami, hračkami. V matematike pracuje pomaly, vyžaduje si individuálne vedenie. Jeho zošity sú neúhľadné, počmárané perom. Nevie si sám zaviazať šnúrky, ani podpísať sa priezviskom. Podľa vyjadrenia otca má pri domácej príprave problémy, učenie mu nejde, učí sa s ním až do večera. Pokiaľ sa týka správania, v poslednom čase sa správanie maloletého A. dosť viditeľne zhoršilo. Nepočúva, správa sa neslušne. Robí si po svojom, všetko mu je smiešne, hoci sám nevie prečo. Na otázky odpovedá „neviem“, „nepamätám si“. Vyhovára sa na druhých. Čo sa týka spolupráce s rodičmi, v marci 2024 so špeciálnou pedagogičkou pozvali otca na pohovor. Prišiel aj s matkou, ktorá sa chcela tiež zúčastniť pohovoru. Dohodli sa na podporných opatreniach pre maloletého

A., aby mu pomohli s učením, hlavne s čítaním. Obaja rodičia súhlasili. V apríli sa uskutočnili konzultácie – individuálne pohovory. Na stanovený termín sa otec nedostavil. Pri upozorneniach o A. nevhodnom a neslušnom správaní viní matku za jeho správanie. Všetko argumentuje. K správaniu maloletého A. sa v správe vyjadrila aj vychovávateľka z ŠKD, ktorá uviedla, že sa nezapája do žiadnej aktivity, nemá záujem kresliť, súťažiť, začína odvrávať, je hlučný, v jedálni sa nevhodne správa, kričí, behá, neposlúchne ani po viacerých napomenutiach. Pri dohovaraní otec tvrdí, že je to chyba matky, lebo ona mu všetko dovolí, avšak dieťa chodí k mame raz za dva týždne. Tiež sa stalo, že bezdôvodne udrel kamaráta po tvári. Posledné týždne sa vyskytli štyri krádeže, pri ktorých sa stratené veci našli u neho v taške. Pri zadávaní pokynov hovorí „bla, bla, bla“, nerešpektuje vychovávateľa. Pri napomenutí sa smeje, nič neakceptuje, vôbec ho to nemrzí, všetko odignoruje. Pri spoločných rozhovoroch s deťmi, čo robili cez víkend alebo cez prázdniny, pravidelne odpovedá „neviem“, „nepamätám si“ alebo „zabudol som“. Pri napísaní poznámky do slovníčka otec odpíše, že je to vina matky. Matka nemá prístup na edupage.

22. Z výsluchu maloletých detí vyplynulo, že nie sú schopné sa vyjadrovať adekvátnym spôsobom na položené otázky. Napriek snahe súdu o navodenie pokojnej atmosféry, maloleté deti nedokázali udržiavať očný kontakt, na položené otázky neodpovedali vôbec, alebo len jednoslovne, častokrát „neviem“, „už sme zabudli“. Venovali svoju pozornosť hračkám v miestnosti. Maloletá C. pozerala do zeme, bola smutná. Maloletý A. hneď siahol po hračkách. Pri upozornení, aby si dal dole čiapku z hlavy povedal, že „nie“. Nevedel povedať, prečo dnes nešiel do školy. Uviedol, že nevie, či sa mu páči v škole. V škôlke by bol radšej, tam sa mohol hrať. Nevedel uviesť meno kamaráta. Na obedy chodí, ale na otázku, aké jedlo má najradšej odpovedal „neviem už“. Maloletá C. neodpovedala, kto je jej najlepšia kamarátka, ani čo rada robí doma či v škôlke. Ohľadom psíka uviedli, že sa volá Lejdy a že ju bolí noha. A. rozdelil lentilky, ktoré jedol rovnako (v rámci počtu) medzi mamu a otca. Maloletá C. rozdelila predložené kvietky v rámci hry pri výsluchu rovnako (v rámci počtu) pre mamu a otca. Maloleté deti boli pri rozhovore zakríknuté, vnútorne kontrolovali svoje odpovede, neodpovedali vôbec alebo odpovedali tak, aby odpoveďou nič „nepokazili“. Zo správy základnej školy vyplýva, že maloletý A. rád na seba púta pozornosť, robí si po svojom, je hlučný a ignoruje, avšak pri výsluchu budil dojem, že ide o iné dieťa, než to, ktoré je popísané v správe základnej školy. Pri výsluchu maloletý A. pôsobil veľmi placho až ustráchané, zakríknuto, neisto. Neuniklo pozornosti súdu, že po ukončení pojednávania dňa 20.05.2024, keď deti čakali pred pojednávacou miestnosťou a následne vošli do pojednávacej miestnosti, maloletá C. objala mamu okolo nôh a opýtala sa jej „Ideme teraz už k tebe?“ Matka jej vysvetlila, že pôjdu až v piatok ku nej, na čo sa C. spýtala, aký je deň a začala počítať dni a koľko ich je ešte do piatku. Otec sa na pojednávaní vyjadril, že deti počítajú, kedy idú ku matke, vedia to naspamäť, dni v týždni a vedia, že v piatok pôjdu a tešia sa ku matke, ale vzápätí negoval, že sa tešia na mačiatka, nie na matku. Uvedená situácia však tvrdenia otca nedokazuje. Zo spontánnej reakcie bolo evidentné, že deti sa dožadujú matky a tešia sa z jej prítomnosti, akokoľvek to otec hodnotí inak. Súd poukazuje tiež na to, že otec bezdôvodne zamedzil širšiemu kontaktu detí s matkou, na ktorý boli deti zvyknuté minimálne od augusta 2023, kedy chodili k matke častejšie ako je aktuálne určený styk. Deti sa opakovane vyjadrili, že by chceli byť rovnako u matky aj u otca. Je zrejme, že styk s matkou počas dvoch víkendov je pre ne nepostačujúci. Otec sa po ukončení pojednávania dňa 06.05.2024 pred súdom vyjadril, že by súd mal zväžiť zverenie detí do starostlivosti matky, pretože chodiť hore dolu napríklad po týždni je pre deti nevhodné. Striedavá starostlivosť z pohľadu otca nie je v záujme detí. Otec uviedol, že sa nemôže riadne zamestnať pre chorobnosť detí a že je to náročné pre ne všetko zabezpečiť. Dostáva sa z uvedených dôvodov do stresu, čo mu spôsobuje zdravotné problémy. Následne otec mení svoj názor a uvádza, že starostlivosť matky nie je pre deti prínosom. Zároveň však tvrdí, že deti sa ku matke tešia. Otec si nedokáže zastabilizovať svoje pomery tak, aby vytváral vhodné, harmonické a pokojné prostredie pre maloleté deti. Otec používa chorobnosť detí ako argument, pre ktorý je nezamestnaný, a preto nemá stabilný príjem, zo správy základnej školy však vyplynulo, že maloletý A. má vymeškaných 35 vyučovacích hodín, čo nepotvrzuje tvrdenia otca o zvýšenej chorobnosti detí ani to, že by mali byť choré po každom víkende s matkou. Deti majú zdravotné ťažkosti krátkodobo, keď sa vracajú do domácnosti otca, čo je možné už v tomto štádiu vykonaného dokazovania pripísať aj možným psychosomatickým ťažkostiam detí. Otec dostatočne nereflektuje potrebám detí, matku v očiach detí znevažuje, deti sa neodvažujú otcovi naznačiť, že by chceli byť s matkou viac (hoci to tak pred súdom na výsluchu nepriamo prezentovali). Deti sa neodvažujú vyjadriť svoje názory otvorene a spontánne. Ich odpovede sú kontrolované. Otec nepripúšťa skutočnosť, že by deti mohli chcieť byť pri matke. Ak by niečo také vyslovili, považuje to za lož.

23. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec nemá dostatočné rodičovské kompetencie pre zabezpečenie vhodného výchovného prostredia pre maloleté deti. Za obdobie, kedy má deti zverené do osobnej starostlivosti (marec 2022) nemá stabilné zamestnanie, nevykonáva úhrady základných potrieb pre maloleté deti včas, s čím je spojená hrozba, že maloletá C. nebude prijatá do materskej školy bez úhrady potrebných poplatkov. V súvislosti s nestálym príjmom súvisí skutočnosť, že namiesto toho, aby sa otec venoval maloletému A. a adekvátnej domácej príprave na vyučovanie, otec si dohaduje zákazky v poobedňajších hodinách, kde so sebou berie aj maloleté deti. Podľa vlastného vyjadrenia otca nie je otázka úhrad za bývanie jeho prioritou a nájom za byt nemá uhradený aj niekoľko mesiacov, naproti tomu zakupuje deťom lyžiarsku výstroj, čo nie je z pohľadu súdu nevyhnutné, ale takéto výdavky môžu nastúpiť až následne po všetkých ostatných potrebných platbách. Ale predovšetkým otec nemá rodičovskú kompetenciu pre riešenie problémov so správaním a prospechom maloletého A.. S matkou o tomto probléme nevie adekvátne komunikovať, používa vulgarizmy, osočuje ju, nedokáže konštruktívne riešiť uvedené čoraz vypuklejšie problémy u maloletého A., ktorý naliehavo potrebuje zmeniť prístup a výchovné vedenie možno aj za odbornej pomoci, ktorú otec bagatelizuje, nepovažuje ju za potrebnú. Otec sa neadekvátne vyjadruje aj smerom k pedagógom, keď uviedol, že A. učiteľka v škole trepe a môže povedať, čo chce. Na adresu C. učiteľky zo škôlky sa vyjadril v sms komunikácii s matkou, že je „pojebaná učiteľka“. Z uvedených postojov otca, ktorý je vzorom pre maloleté deti, je možné dedukovať nevhodné správanie maloletého A. k autoritám v škole. Otec argumentuje v prípade mlkivosti detí tým, že sa nechcú rozprávať s nikým, že sú introvertné. Z pozorovania súdu pri výsluchu detí však skôr vyplýva ich kontrola nad správaním, zvažovanie odpovedí, kalkulovanie, či si môžu dovoliť sa vyjadriť, alebo nie. Rovnako tvrdenia otca nepodporuje správa zo základnej školy, z ktorej vyplýva opis správania maloletého A. v školskom prostredí, kde sa ako introvert neprejavuje, keď si pospevuje a vydáva zvuky, nerešpektuje vyučujúcich, nahlas sa smeje, chce na seba upútať pozornosť vtipnými poznámkami.

24. Vzhľadom na popísané vzťahy rodičov a aktuálnu situáciu maloletých detí, inú formu starostlivosti než osobnú starostlivosť matky, súd nepovažoval za vhodnú, i keď sa deti vyjadrili ohľadom oboch rodičov rovnocenne. Narušený vzťah rodičov, nemožnosť preniesť sa cez veci z minulosti a neschopnosť hľadať jednotné vhodné riešenie výchovných problémov najmä maloletého A. nateraz neumožňuje inú formu starostlivosti. Otec nedokáže kooperovať s matkou ohľadne zásadných vecí, týkajúcich sa maloletých detí. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že z psychologického hľadiska je cieľom výchovy dieťaťa jeho všestranný vývoj na fungujúcu, citovo a psychosociálne zrelú osobnosť s produktívnou sociálnou orientáciou. Rozhodujúcu úlohu v tomto procese majú rodičia. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že otec nedokáže pozitívne vplyvať na deti a vytvárať podmienky na to, aby deti v takéto osobnosti vyrastali a aby sa ich osobnosť vyvíjala harmonicky a nie disharmonicky. Z popísaných skutočností je daná potreba bezodkladného zásahu zo strany súdu a to naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) by nebolo únosné, pretože zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých postupov v konaní o veci by mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko odvrátiť. Prioritným záujmom je vytvorenie, resp. za určitých okolností obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin maloletých detí. Je nevyhnutné, aby sa predovšetkým dlhodobejšie avizované problémy maloletého A. vychádzajúce zo školského prostredia, resp. prejavujúce sa v tomto prostredí, začali konštruktívne riešiť, analyzovať a aby sa zabezpečila určitá pomoc pre maloletého A. a aj náprava, v ktorej otec nateraz nebol schopný byť nápomocný, spolupracujúci. Z tohto pohľadu nie je možné vyčkávať a nechať problémy neriešené do začiatku ďalšieho školského roka, keď vzhľadom na potrebu vykonania ďalšieho dokazovania vo veci, nie je predpoklad právoplatného skončenia konania v najbližších mesiacoch, z dôvodu vykonania znaleckého skúmania na zodpovedanie otázky, ktorý z rodičov prejavuje lepšie osobnostné predpoklady výchovu maloletých detí a s tým súvisiacich ďalších odborných otázok.

25. Vzhľadom na rozhodnutie súdu o dočasnom zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, bolo nutné rozhodnúť aj o povinnosti otca prispievať na výživu maloletých detí, nakoľko podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu. Rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa pritom ale zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí. Výživné v neodkladnom opatrení určenej miere je určené len na uspokojovanie základných životných potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššiu sumu výživného. Samotný zákon obmedzuje rozsah určeného výživného len na nevyhnutnú mieru. Preto súd na účely neodkladného opatrenia určil vyživovaciu povinnosť vo výške 70,- eur mesačne vo vzťahu k zabezpečeniu základných potrieb

pre maloletého A. a vo výške 60,- eur mesačne vo vzťahu k zabezpečeniu základných potrieb pre maloletú C., ktoré sumy prevyšujú rozsah zákonom regulovaného minimálneho výživného, t. j. 30 % zo sumy životného minima (životné minimum je od 01.07.2023 na úrovni 122,77 eur) na nezaopatrené neploleté dieťa, ktoré v súčasnej dobe predstavuje sumu 36,83 eur mesačne. Súd zároveň uvádza, že je v možnostiach a schopnostiach otca uhrádzať určenú sumu výživného, keď hoci má nepravidelný príjem, podľa jeho vlastných vyjadrení vykonáva práce rôzneho charakteru (elektrikárska činnosť, nakládka a vykládka tovaru ap.), je schopný zabezpečiť si adekvátny príjem, aby zabezpečil potreby rodiny. Navyše aj pokiaľ by súd vychádzal z potenciálneho príjmu otca na úrovni minimálnej mzdy, pokiaľ by sa otec zamestnal, výživné vo výške 70,- eur a 60,- eur pri výške minimálnej čistej mzdy za rok 2024 (približne na úrovni 605,- eur) zodpovedá výške vyživovacej povinnosti podľa metodiky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pre výpočet výživného rodičov k deťom (maloletý A. výživné vo výške 13-14 % príjmu povinného rodiča a maloletá C. výživné vo výške 11-12 % príjmu povinného rodiča). Vo zvyšnej časti návrh týkajúci sa výživného súd nepovažoval za adekvátny, preto ho v tejto časti zamietol. Vzhľadom na dočasnú zmenu osobnej starostlivosti o maloleté deti, súd určil otcovi dočasne styk s maloletými deťmi v rozsahu každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod. porovnateľne v rozsahu, v akom styk mala určený a realizovala matka s maloletými deťmi.

26. Záverom súd uvádza, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení a úprava výkonu osobnej starostlivosti o deti týmto rozhodnutím má dočasný charakter (právoplatnosť rozhodnutia vo veci samej). O úprave výkonu rodičovských práv a povinností sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná potrebné dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne (definitívne) v súlade so záujmami maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (§ 332 ods. 1 CSP).